

Taxon *Stachys officinalis*

Název taxonu	Stachys officinalis
Vědecký název taxonu	Stachys officinalis
Jména autorů, kteří taxon p...	L.
Český název	čistec lékařský
Synonyma (zahradnický pou..	Betonica officinalis L., Betonica serotina Host, Betonica hirta Leysser
Autor	Tatiana Kuřková (tatiana_ku_kov_@unknown.cz)
Kategorie	Druh
Nadřazená kategorie	Salvia

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holarktická květenná říše a Atlanticko-eurosibiřská oblast
Biogeografické regiony - po..	Evropa (na severu zasahuje po Pobaltí a jižní Skandinávii, na východě až po Ural), severní Afrika, Malá Asie, Kavkaz. U nás se vyskytuje téměř na celém území, četnost výskytu je však rozdílná, chybí v horských oblastech (max. asi 700 m n. m.)

Zařazení

Fytocenologický původ	roste roztroušeně v teplomilných doubravách a lesních lemech, na loukách a pastvinách od nížin do podhůří
Pěstitelská skupina	Trvalka zatahující
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Di - divoce rostoucí trvalka

Popisné a identifikační znaky

Habitus	Vytrvalá drsně chlupatá bylina se ztlustlým oddenkem, tvoří přizemní růžici, 20–80 cm vysoká, s přímou nevětvenou lodyhou
Kořen	adventivní ze silných oddenků, díky nimž může rostlina vytvářet rozsáhlejší porosty
Výhony	Lodyha na bázi obvykle dřevnatějící, nevětvená, vzpřímená, čtyřhranná, mírně žebrovaná, s řídkými štětkami, mírně načervenalá u báze
Listy	listy s čepelí podlouhle vejčitou, přizemní a dolní lodyžní listy jsou dlouze řapíkaté, horní krátce řapíkaté, listy na lodyze vstřícně postavené listy, listy s hrubě vroubkovaným okrajem, slabě aromatické
Květenství	husté koncové lichoklasy, pod nimi občas 1-2 lichopřesleny v

	paždích horních listů, velikost až 7 cm
Květy	karmínově červené, velikost v rozmezí 12-14 mm, květ složený z horního pysku, který je z vnější strany chlupatý, a z dolního pysku, který se skládá ze tří částí (největší je část prostřední)
Plody	čtyři tvrdky
Doba rašení	Na jaře rašící (IV)

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Červenec
Konec doby kvetení	Srpen

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - polostín	✓
Faktor světla - poznámka	náročnější na světlo
Faktor vody	vlhčí stanoviště
Faktor půdy	půdy hlinité až jílovité, ulehlé, hůře provzdušněné
Faktor půdy - vápnomilný	✓
Faktor půdy - poznámka	hodná pro zásadité až slabě kyselé půdy, stanoviště bohatá na minerální látky

Užitné vlastnosti

Období hlavního estetického...	v době kvetení
Použití - pro trvalky	OPD - Okraj porostu dřevin, VP - Volné plochy (otevřené, slunné, bez souvislého porostu dřevin), VPp - Volné plochy přírodě blízkého charakteru a OV - Okraj vody
Použití - pro trvalky - pozná..	nenáročná, snadno pěstovaná trvalka, kvetoucí brzy na jaře, po odkvětu ozdobná také souplodím nažek, roznášených větrem
Použití	od starověku užívána jako léčivá rostlina, nať používána při chorobách trávicího ústrojí a vysokém krevním tlaku
Růstové i jiné druhově spec..	schopnost rozrůstání se do okolí
Doporučený spon pro výsad..	5-9 ks/m ²

Množení

Množení	Kořenové řízký a Množení oddělky
Odrůdy	v kultuře řada odrůd - např. 'Elise Feldman' (plnokvětá); 'Macrantha' (velkokvětá bílá)

Grafické přílohy

